

vom technických a revitalizačných opatrení na dolnom toku rieky Dyje v úseku Nové Mlýny–Lednice–Bernhardstal–Hohenau.

Konferencia prijala 7 záverov a odporúčaní:

1. Účastníci sa zhodli na tom, že spolupráca pri využívaní prihraničného územia nív, ich ochrane a plánovaní budúcich zámerov je nevyhnutná a deklarovali záujem o aktívnu spoluprácu.

2. Účastníci oceňujú iniciatívu mimovládnych organizácií pri rozšírení komunikácie medzi partnermi.

3. Konferencia konštatuje, že pri bilaterálnej spolupráci chýba dolnorakúskym orgánom partner na českej strane.

4. Konferencia vzala na vedomie informáciu zástupcu rakúskeho ministerstva hospodárstva o tom, že rakúska oficiálna štátna politika nepodporuje výstavbu kanála Dunaj–Odra–Labe.

5. Vzhľadom na to, že celá oblasť je Ramsarskou lokalitou, všetky prípadné vodohospodárske úpravy musia rešpektovať príslušné ustanovenia Ramsarskej konvencie. Rakúska strana už spracovala komplexnú stratégiu v súlade s touto konvenciou, analogické dokumenty v ČR a SR zatiaľ chýbajú. Vzhľadom na želiteľnú kompatibilitnosť národných stratégií rakúska strana finančne podporila preklad svojej stratégie do slovenčiny.

6. Účastníci dospeli k všeobecnému dohovoru, že prioritami pri správe vodných tokov v súčasnosti sú revitalizácie, vrátane revitalizácií slepých ramien, zlepšenie hydrologického režimu a obnova mokraďových biotopov.

7. Konferencia konštatuje, že na území všetkých troch štátov sú rozpracované revitalizačné projekty v pokročilom štádiu. Referovali o nich zástupcovia všetkých zúčastnených krajín a konkrétne príklady na českej a rakúskej strane účastníci ocenili počas exkurzie v teréne.

Mikuláš J. Lisický

Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku

V Ústave ekológie lesa SAV vo Zvolene sa 13.–14. októbra 1995 uskutočnila druhá celoštátna odborná konferencia *Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku*, na ktorej sa zúčastnilo vyše 70 zástupcov orgánov a organizácií štátnej ochrany prírody, pracovísk SAV, rezortných výskumných ústavov, vysokých škôl, múzeí a členov Slovenskej zologickej spoločnosti.

Zorganizovali ju SAŽP–centrum v Banskej Bystrici, Ústav ekológie lesa SAV vo Zvolene a Stredoslovenská pobočka Slovenskej zologickej spoločnosti SAV vo Zvolene. Na konferencii sa zúčastnili aj hostia z ČR a SRN. Podujatie nadviazalo na úspešnú konferenciu s rovnakým názvom, ktorá sa konala r. 1994 v Banskej Bystrici.

Cieľom tejto konferencie bolo nielen prezentovať aktuálne výsledky výskumu a ochrany cicavcov na Slovensku, načrtnúť ich ďalšie smerovanie a hľadať spoločné riešenia najzávažnejších otázok, ale aj zhrnúť poznatky, vyplývajúce z nadobudnutia účinnosti viacerých právnych noriem, bezprostredne sa dotýkajúcich ochrany cicavcov (napr. zákon NR SR č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, zákon NR SR č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat a pod.).

Počas dvoch dní si účastníci konferencie mohli vypočuť 18 referátov, ktoré odzneli v 4 samostatných blokoch, prezrieť 5 posterov a zúčastniť sa dvoch workshopov. Prvý – *Netopiere Slovenska – súčasný stav poznatkov*, bol venovaný aktuálnej problematike výskumu a ochrany netopierov. Druhý workshop (v závere programu) mal názov *Perspektívy ochrany cicavcov na Slovensku*.

Referáty a postery nastolili

množstvo otázok a problémov, ktoré sa dotýkali predovšetkým stále nedoriešeného vzťahu poľovníctva a ochrany prírody, legislatívnych noriem, ale aj prebiehajúcich, či pripravovaných projektov, zameraných na starostlivosť o cicavce. Takmer všetok čas určený na druhý workshop, ktorý viedol doc. RNDr. A. Dudich, CSc., RNDr. J. Kadlecík a Ing. P. Urban, sa využil na pripomenkovanie a doplnenie poslednej verzie zoznamu pôvodných chránených druhov živočíchov, časti zameranej na cicavce, ktorý bude prílohou Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR o ochrane chránených druhov rastlín a živočíchov, ich spoločenskom ohodnotení a medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES). Táto vyhláška bude mať rozhodujúci význam pre ochranu cicavcov.

Konferencia poukázala na kritické ohrozenie viacerých taxónov fauny Slovenska a ich biotopov, ako aj na slabú spoluprácu jednotlivých subjektov pri ich výskume a ochrane. Účastníci odporúčajú zamerať pozornosť najmä na 4 okruhy:

I. Legislatívne zabezpečovanie ochrany cicavcov

– Novelizovať zákon č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov tak, aby sa v ňom ekologizácia poľovníctva nedeklarovala len v úvodných ustanoveniach, ale premietla sa do všetkých jeho paragrafov.

– V poľovníckej legislatíve upustiť od delenia zveri na úžitkovú a škodlivú.

– Práva vlastníkov poľných pozemkov v poľovníckom zákone

upraviť tak, aby bola zabezpečená tvorba dostatočne veľkých revírov s logicky správne vytýčenými hranicami bez ohľadu na vlastnicke vzťahy k poľovným pozemkom.

– Novelizovať vyhlášku č. 172/1975 Zb. a v nej dať do súladu obdobia lovu zveri s novými vedeckými poznatkami o jej biológii i s vývojovými trendmi početnosti jednotlivých druhov na našom území tak, aby sa žiaden druh nelovil v čase ochrany mláďat.

– Pri úprave poľovníckej legislatívy zabezpečiť ochranu pôvodnej fauny cicavcov, najmä veľkých mäsožravcov, pravidelné plánovanie ich obhospodarovania a elimináciu nežiadúcich introdukovaných taxónov (napr. *Procyon lotor*, *Mustela vison*, *Rupicapra rupicapra rupicapra*).

– Zakázať lov vlka na spoločných poľovačkách a likvidáciu celých svoriek.

– Zaviesť úplnú ochranu vlka v národných parkoch, vrátane ich ochranných pásiem, na ostatnom území plánovať lov vlka, obmedziť jeho lov na okraji areálu rozšírenia.

– Vypracovať všeobecné podmienky na povoľovanie ochranného odstrelu vlkov, spôsobujúcich opakovane značné škody veľkého rozsahu.

– V záujme zjednotenia obhospodarovania, ochrany a kontroly využívania obnoviteľných prírodných zdrojov, akými sú voľne žijúce živočíchy, poľovná zver a ryby, gesciu za všetky druhy chránené národnou legislatívou a medzinárodnými dohovormi, ktorými je SR viazaná, by mal prevziať prierezový orgán – Ministerstvo životného prostredia SR.

– V národných parkoch zaviesť možnosť kompenzovania škôd spôsobených šelmami a podmieniť ju ochranou stád domácich zvierat.

– Odporučiť Názvoslovnú komisiu Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV v Bratislave prehodnotiť potrebu tvorby nového náz-

voslovnia a publikovať nové slovenské mená cicavcov.

– Na základe vypracovaného zoologického zoznamu dopracovať a vydať Červený zoznam cicavcov Slovenska.

II. Praktická starostlivosť o cicavce

– Vypracovať národnú stratégiu ochrany najohrozenejších cicavcov, ako súčasť stratégie ochrany biodiverzity.

– Dobudovať sieť chránených území rôznych typov a kategórií, najmä národných parkov s prísnyimi opatreniami na ochranu cicavcov.

– Podporovať činnosť gestor-ských skupín SAŽP.

– Pri výstavbe cestnej siete, najmä diaľnic, trvať na budovaní prechodov pre zver.

III. Výskum cicavcov

– Rozvinúť a trvalo podporovať výskum cicavcov, najmä druhov významných z ekologického hľadiska (syseľ, lasicovité, veľké šelmy a pod.), pre potreby ich ochrany a manažmentu ochranárskymi inštitúciami a vedeckovýskumnými pracoviskami.

– Zabezpečiť pri výskume a ochrane cicavcov úzku spoluprácu všetkých zoologicky a ekososozologicky orientovaných pracovísk.

– Zvýšiť podporu výskumov cicavcov pre potreby ochrany prírody.

– Podporiť vznik a realizáciu národného projektu mapovania cicavcov, nadväzujúceho na európsky projekt EMMA.

– Na zachovanie územnej kontinuity ochrany fauny v karpatskom regióne pokračovať v medzinárodnej spolupráci pri jej ochrane (najmä ochrane vrcholových predátorov).

IV. Osveta

– Podporiť publikačné fórum a zlepšiť informovanosť verejnosti

Syseľ patrí k druhom významným z ekologického hľadiska

o problematike ochrany cicavcov.

– Zachovať jestvujúce časopisy a zborníky štátnej ochrany prírody a zabezpečiť ich pravidelné vychádzanie.

– Rozšíriť vydávanie cudzojazyčných materiálov.

Peter Urban

Vydra riečna – jeden z druhov cicavcov Slovenska, ktorému sa v poslednom období venuje zvýšená pozornosť

